

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης: 86/2019

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ Ε'

Συνεδρίαση της 10^{ης} Απριλίου 2019

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Βασιλική Πανταζή, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Σταύρος Σπυρόπουλος, Γεώργιος Γρυλωνάκης, Ιωάννης Χατζηνέκουρας, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Ευστράτιος Ηλιαδέλης, Πάρεδρος Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμ. Ερωτήματος: Το με αριθμ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΟΥ/ ΔΠΥΑΤΠ/ΤΑΑΑΑ/148122/9975 /1289/327/22.3.2019 έγγραφο του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού/Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών/Δνσης Προμηθειών, Υποδομών & απαλλοτριώσεων Τομέα Πολιτισμού/Τμήματος Απαλλοτριώσεων και Αποζημιώσεων.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται αν α) είναι δυνατή η χορήγηση αποζημίωσης λόγω στέρησης ή περιορισμού χρήσης ακινήτου, όταν η συνολική αποζημίωση που έχει λάβει ή προβλέπεται να λάβει ο φερόμενος ιδιοκτήτης υπερβαίνει την αξία του ακινήτου και β) χορηγείται αποζημίωση λόγω στέρησης ή περιορισμού χρήσης ακινήτου, εφόσον αυτό κηρυχθεί απαλλοτριωτέο και μέχρι να συντελεστεί η απαλλοτρίωση, ανεξαρτήτως εάν η αποζημίωση υπερβαίνει την αξία του ακινήτου.

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδότησε ως εξής :

Ιστορικό.

1. Στο έγγραφο της ερωτώσας Υπηρεσίας δίδεται το ακόλουθο πραγματικό και υποβάλλεται το εξεταζόμενο ερώτημα:

α) Σύμφωνα με το αριθμ.13/3-02-2017 πρακτικό της Συνεδρίασης της Επιτροπής του άρθρου 19 παρ.6 του ν.3028/2002 έχει εγκριθεί στον Γ. Α. αποζημίωση λόγω στέρησης χρήσης ακινήτου του στη θέση «Τσίδος» εκτός ορίων οικισμού Σκουλουφίων, Δ.Ε. Αρκαδίου, Δήμου Ρεθύμνης, για το χρονικό διάστημα από 1-12-2012 έως και 30-11-2015, ποσού 10.560,00€. β) Ο προαναφερόμενος ιδιοκτήτης έχει αποζημιωθεί για το διάστημα από το 1-12-2001 έως και 30-11-2012 με το ποσό των **31.223,00€**, αναλυτικά ως εξής: α) 1-12-2001 έως 1/12/2003: 2.770,00€, β) 1/12/2004 έως 30/11/2006: 4.091,00€, γ) 1-12- 2006 έως 30/11/2008: 9.100,00€, δ) 1/12/2008 έως 30/11/2009: 4.550,00€ στ) 1-12-2009 έως 30/11/2011: 7.264,00€ και ζ) 1-12-2011 έως 30/11/2012: 3.448,00€. γ) Στην περίπτωση που υλοποιηθεί το από 13/3-02-2017 πρακτικό της Επιτροπής, το ποσό που πρόκειται να λάβει ο ανωτέρω, αθροιζόμενο με τα ήδη ληφθέντα ποσά ($31.223,00€ + 10.560,00€ = 41.783,00€$), υπερβαίνει την εκτιμώμενη συνολική αξία του ακινήτου, η οποία σύμφωνα με το αρ.πρωτ. 10835/14-6-2016 έγγραφο της Δ.Ο.Υ Ρεθύμνου, που αναφέρεται στο προαναφερόμενο πρακτικό, ανέρχεται στο ποσό των 31.010,53€. Σημειώνεται, ότι το συγκεκριμένο ακίνητο είναι δεσμευμένο από το 2001, είναι εντός του κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου της Ελεύθερνας και μέχρι σήμερα δεν έχει κηρυχθεί απαλλοτριωτέο.

2. Κατόπιν των ανωτέρω υπεβλήθη το εν αρχή ερώτημα.

Νομοθετικό Πλαίσιο

3. Στις διατάξεις των παρ.1 και 6 του άρθρου 24 του Συντάγματος, όπως ισχύει μετά την αναθεώρηση του έτους 2001, προβλέπονται ότι «1. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας» και «6. Τα μνημεία, οι παραδοσιακές περιοχές και τα παραδοσιακά στοιχεία προστατεύονται από το Κράτος. Νόμος θα ορίσει τα αναγκαία για την πραγματοποίηση της προστασίας αυτής περιοριστικά μέτρα της ιδιοκτησίας, καθώς και τον τρόπο και το είδος της αποζημίωσης των ιδιοκτητών».

4. Στις διατάξεις των άρθρων 18 και 19 του ν. 3028/2002 (Α'153) ορίζονται , μεταξύ άλλων, τα εξής:

Άρθρο 18 «1. Το Δημόσιο μπορεί να προβαίνει με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου, είτε στην ολική ή τη μερική απαλλοτρίωση είτε στην απευθείας εξαγορά μνημείου ή οποιουδήποτε ακινήτου μέσα στο οποίο υπάρχουν μνημεία, καθώς και παρακείμενων ακινήτων ή μνημείων, εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο για την προστασία των μνημείων.

...6. Η εισήγηση της Υπηρεσίας για ολική ή μερική απαλλοτρίωση ή απευθείας εξαγορά ακινήτου περιλαμβάνει την αιτιολογημένη απόρριψη άλλων λύσεων προστασίας των μνημείων..., καθώς και τις βασικές κατευθύνσεις για τον τρόπο διατήρησης και ανάδειξής τους μέσα στο προς απαλλοτρίωση ακίνητο. ...»

Άρθρο 19 «1. Για την προστασία μνημείων ... ή για τη διενέργεια ανασκαφών ο Υπουργός Πολιτισμού μπορεί να επιβάλλει προσωρινή η οριστική στέρηση ή περιορισμό της χρήσης ακινήτου. 2. Σε περίπτωση ουσιώδους προσωρινού περιορισμού ή ουσιώδους προσωρινής στέρησης της κατά προορισμό χρήσης του όλου ακινήτου, καταβάλλεται αποζημίωση, η οποία υπολογίζεται με βάση τη μέση κατά προορισμό απόδοση του ακινήτου πριν τον περιορισμό ή τη στέρηση της χρήσης, λαμβανομένης υπόψη και της ιδιότητας του ακινήτου ως μνημείου, εφόσον αυτή συντρέχει. 3. Σε περίπτωση ουσιώδους οριστικού περιορισμού ή οριστικής στέρησης της κατά προορισμό χρήσης του όλου ακινήτου καταβάλλεται πλήρης αποζημίωση 6. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη επιτροπής διαπιστώνεται εάν συντρέχει περίπτωση καταβολής αποζημίωσης Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού καθορίζεται η συγκρότηση και οι αρμοδιότητες της επιτροπής, η διαδικασία κατά την οποία γνωμοδοτεί, τα στοιχεία που λαμβάνει υπόψη, το είδος και ο τρόπος καταβολής της αποζημίωσης και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. 7. Σε περίπτωση κατά την οποία το ποσό που έχει ή προβλέπεται να καταβληθεί ως αποζημίωση λόγω στέρησης ή περιορισμού χρήσης ακινήτου προσεγγίζει την αξία του ακινήτου τότε αυτό κηρύσσεται απαλλοτριωτέο»

5. Κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης της παρ. 6 του ως άνω άρθρου 19 του ν.3028/2002 εκδόθηκε η ΥΠΠΟ/ΓΝΟΣ/9130/26.2.2003 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού «Σύσταση Επιτροπής του άρθρου 19 παρ. 6 του Ν. 3028/2002» (Β' 229), στην παρ. 4 του άρθρου μόνου της οποίας προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «...4. Για την έκδοση της

γνωμοδότησης της Επιτροπής λαμβάνονται υπόψη: α. Ο περιορισμός ή η στέρηση της κατά προορισμό νόμιμης χρήσης του όλου ή τμήματος ενός εκτός σχεδίου κειμένου ακινήτου, όταν είναι ουσιώδης, ήτοι όταν συνεπεία αυτού επέρχεται εκμηδένιση της εκμεταλλεύσεως του ακινήτου, ή ουσιωδώς μειούται η εκμετάλλευση, χρήση και απόδοση αυτού. β. Ο περιορισμός ή η στέρηση της κατά προορισμό νόμιμης χρήσης του όλου ή τμήματος ενός ακινήτου, όταν είναι προσωρινός, ήτοι όταν προβλέπεται να διαρκέσει μέχρι της λήξεως διενεργουμένου, ή προγραμματιζόμενου αρχαιολογικού έργου και πάντως όχι πέραν της πενταετίας σε κάθε περίπτωση. γ. Ο περιορισμός ή η στέρηση της κατά προορισμό νόμιμης χρήσης του όλου ή τμήματος ενός ακινήτου, όταν αυτός είναι οριστικός, ήτοι όταν αυτός διαρκεί πέραν της πενταετίας. Και οι δύο ως άνω περιπτώσεις τελούν υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής της παρ. 7 του άρθρου 19 του Ν. 3028/2002.»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων.

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη μας από την ερωτώσα υπηρεσία συνάγονται τα ακόλουθα :

6. Με τις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις καθιερώνεται η προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος, δηλαδή των μνημείων και λοιπών στοιχείων που προέρχονται από την ανθρώπινη δραστηριότητα και συνθέτουν την ιστορική, καλλιτεχνική, τεχνολογική και εν γένει πολιτιστική κληρονομία της Χώρας. Η προστασία αυτή περιλαμβάνει αφ' ενός μεν τη διατήρηση στο διηνεκές των εν λόγω πολιτιστικών στοιχείων, αφ' ετέρου δε τη δυνατότητα επιβολής γενικών περιορισμών ή ιδιαίτερων μέτρων για την αποφυγή οποιασδήποτε βλάβης, αλλοίωσης ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος τα μνημεία χώρου. Οι περιορισμοί αυτοί, που ερείδονται αποκλειστικά στο άρθρο 24 του Συντάγματος και μπορούν, κατ' αρχήν, να έχουν ευρύτερο περιεχόμενο από τους γενικούς περιορισμούς της ιδιοκτησίας κατά το άρθρο 17 του Συντάγματος, δημιουργούν υποχρέωση αποζημίωσης του θιγόμενου ιδιοκτήτη κατά το άρθρο 24 παρ. 6 του Συντάγματος, όταν δεσμεύουν ουσιωδώς την ιδιοκτησία κατά τον προορισμό της χάριν της προστασίας του πολιτιστικού περιβάλλοντος. Και ναι μεν προβλέπεται από την τελευταία συνταγματική διάταξη ή έκδοση ειδικού νόμου, ο οποίος θα καθορίσει, μεταξύ άλλων, τον τρόπο και το είδος της αποζημίωσης, που μπορεί να διαφέρει από τα οριζόμενα στο άρθρο 17 του Συντάγματος, αλλά, και όταν δεν υπάρχει σχετική νομοθετική

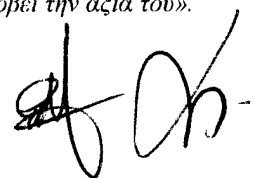

ρύθμιση, γεννάται ευθεία από το Σύνταγμα υποχρέωση της Διοίκησης να εξασφαλίζει διηλεκώς την προστασία του μνημείου και, παραλλήλως, να αποζημιώνει τον πληττόμενο ιδιοκτήτη. Πράγματι, το άρθρο 24 παρ. 6 του Συντάγματος καθορίζει τόσο την ανάγκη της χωρίς χρονικούς περιορισμούς προστασίας του εννόμου αγαθού του πολιτιστικού περιβάλλοντος, όσο και την αποζημίωση ως αντιστάθμισμα της επερχόμενης βλάβης στον ιδιοκτήτη, καταλείποντας στον κοινό νομοθέτη την ευχέρεια να προσδιορίσει τη διοικητική διαδικασία καθορισμού της αποζημίωσης, υπό τον έλεγχο του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου, καθώς και το είδος της αποζημίωσης, ως χρηματικής ή άλλης μορφής (ΣτΕ 3146/1986, Ολομ. 323/2009, 1998/2007, 1920/2007, 1606/2007, 3009/2006, 3000/2005).

7. Επειδή, περαιτέρω, η προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος οργανώνεται και εξειδικεύεται με τις διατάξεις του ν. 3028/2002 (Α' 153), σε εκτέλεση των πιο πάνω συνταγματικών διατάξεων. , με τις πιο πάνω διατάξεις των άρθρων 18 και 19 ρυθμίζονται τα θέματα περιορισμών της ιδιοκτησίας για λόγους προστασίας του πολιτιστικού περιβάλλοντος και αποζημίωσης των θιγόμενων ιδιοκτητών και θεσπίζεται συνολική ρύθμιση, τόσο ως προς τις ουσιαστικές προϋποθέσεις, όσο και ως προς τη διαδικασία, που αναφέρεται, πλην άλλων, και στην πρόβλεψη εναλλακτικών δυνατοτήτων της Διοίκησης, ώστε τα επιβαλλόμενα μέτρα προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς να εναρμονίζονται προς το δικαίωμα ιδιοκτησίας, μεταξύ δε των δυνατοτήτων αυτών περιλαμβάνεται και η αναγκαστική απαλλοτρίωση του βαρυνόμενου ακινήτου. Προς τον σκοπό αυτό παρέχεται στον θιγόμενο η δυνατότητα να επιδιώξει με αίτησή του προς τη Διοίκηση, στην οποία εκτίθεται με συγκεκριμένα στοιχεία η ζημία που έχει επέλθει στο ακίνητό του από τους ανωτέρω όρους (ΣτΕ 1225/2014), την αναγκαστική απαλλοτρίωση ή την απευθείας εξαγορά από το Δημόσιο του ακινήτου του, άλλως την αποζημίωσή του λόγω στέρησης της χρήσης της ιδιοκτησίας του. Στην περίπτωση αυτή, η Διοίκηση υποχρεούται να εξετάσει το αίτημα και, λαμβάνοντας υπ' όψη την κατά το άρθρο 24 του Συντάγματος επιβαλλόμενη προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος, να κρίνει αν, με τα δεδομένα της συγκεκριμένης υπόθεσης και εν όψει αυτών που ζητούνται από τον ενδιαφερόμενο, συντρέχει περίπτωση εφαρμογής μιας από τις προβλεπόμενες στις ως άνω διατάξεις δυνατότητες, δηλαδή απ' ευθείας εξαγοράς, αναγκαστικής απαλλοτριώσεως ή καταβολής αποζημιώσεως, εν όψει και του ισχύοντος στην περιοχή του ακινήτου πολεοδομικού καθεστώτος (ΣτΕ 1277/2016, 4151/2011 7μ, 3419/2011 7μ., 4494/2013 7μ., 4926/2013 κ.ά.), ή αν τυχόν υφίσταται άλλη

προσθήκουσα λύση που διασφαλίζει την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και επιτρέπει παράλληλα την εκμετάλλευση του ακινήτου. Εξάλλου, μέσω της διαδικασίας αυτής, ο ενδιαφερόμενος δύναται να απαιτήσει την ικανοποίηση κάθε είδους αξιώσεων του που πηγάζουν από τους ανωτέρω συγκεκριμένους περιορισμούς της ιδιοκτησίας του, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι απαιτήσεις για την κατά το παρελθόν στέρηση χρήσης της. Στην περίπτωση δε που τα αιτήματα αυτά αφορούν τόσο τον παρόντα όσο και τον διαδραμόντα χρόνο δεν αποκλείεται να υποβληθούν και από κοινού. Είναι δε άλλο το ζήτημα της δυνατότητας του θιγομένου ιδιοκτήτη να ασκήσει, αντί της αιτήσεως ακυρώσεως ή μετά την ακύρωση της πράξης αυτής, αγωγή αποζημιώσεως κατ' επίκληση του άρθρου 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα, ισχυριζόμενος ότι η εκδιδόμενη επί της αιτήσεώς του εκτελεστή διοικητική πράξη, που δέχεται μόνον εν μέρει ή απορρίπτει την αίτηση αυτή, είναι παράνομη και ζημιογόνος για τον ίδιο. (ΣτΕ 1880/2016 σκ.6). Κατά τη ρητή, πάντως, πρόβλεψη της παρ. 7 του άρθρου 19 του ν. 3028/2002, όπως τονίζεται και στην εισηγητική έκθεση¹, αν το ύψος της αποζημίωσης προσεγγίζει την αξία του ακινήτου, τότε η απαλλοτρίωση είναι υποχρεωτική για τη Διοίκηση. (ΣτΕ 4151/2011, 4494/2013, 1881/2016). Η απόφαση δε του Υπουργού Πολιτισμού, με την οποία ολοκληρώνεται η διαδικασία αυτή, αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη, η οποία υπόκειται σε αίτηση ακυρώσεως, δεδομένου ότι δεν προβλέπεται άλλο ένδικο βοήθημα κατ' αυτής (ΣτΕ 2941/2017, 4926/2013, 4641/2011, 3419/2011 7μ.). Η ανωτέρω διάταξη είναι διασφαλιστική τόσο των δικαιωμάτων των ιδιοκτητών των ακινήτων, οι οποίοι εγκαίρως λαμβάνουν την πλήρη, δικαστικώς καθοριζόμενη αποζημίωση για την ιδιοκτησία τους, όσον και κυρίως του Δημοσίου, αφού πολλές φορές το ύψος της αποζημίωσης, συνεπεία της μακροχρονίου στέρησης της κατά προορισμό χρήσης ενός ακινήτου, υπερβαίνει κατά πολύ την αποζημίωση που θα καταβαλλόταν λόγω της απαλλοτρίωσης οπότε και το ακίνητο θα περιερχόταν στο Δημόσιο. (βλ. Δημ. Παπαπετρόπουλο «Νόμος 3028/2002 για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» σελ. 100)

¹ Στην αιτιολογική αυτή έκθεση αναφέρεται ότι «[αν] οι χρήστες ακινήτων υφίστανται περιορισμό ή στέρηση της χρήσης ακινήτου κατά τον προορισμό του, καταβάλλεται αποζημίωση, το ύψος της οποίας θα ποικίλλει ανάλογα με την έκταση, την ένταση, και τη χρονική διάρκεια του περιορισμού ή της στέρησης. Επειδή όμως ο οποιασδήποτε έκτασης, έντασης ή χρονικής διάρκειας περιορισμός ή στέρηση της χρήσης του ακινήτου δεν πρέπει να καταστεί επένδυση του ιδιοκτήτη του, με συνέπεια να εισπράξει υπό μορφή αποζημίωσης αξία μεγαλύτερη εκείνης του επιβαρυνμένου ακινήτου του, η Διοίκηση προβαίνει στην απαλλοτρίωσή του εάν το ποσό που έχει καταβληθεί ή προβλέπεται ότι θα καταβληθεί ως αποζημίωση προσεγγίζει και κατά μείζονα λόγο θα υπερβεί την αξία του».

8. Κατά τις γενικές αρχές του δικαίου το όργανο που έχει αποφασιστική αρμοδιότητα έχει την ευχέρεια πριν από την τελείωση της διοικητικής διαδικασίας να αναπέμψει την υπόθεση στο γνωμοδοτικό όργανο, το οποίο μπορεί να μεταβάλει την αρχική γνωμοδότησή του ακόμη και με διαφορετική εκτίμηση των αυτών πραγματικών περιστατικών (ΣτΕ 975/1966, 3004/1971, 2379/1976 κά.). Η πιο πάνω ευχέρεια καθίσταται υποχρέωση όταν η αναπομπή υπαγορεύεται, όπως εν προκειμένω, από την ανάγκη προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς. (ΣτΕ 736/1997 σκ.5).

9. Στην προκειμένη περίπτωση η οικεία Επιτροπή του άρθρου 19 παρ.6 του ν.3028/2002 με το 13/2017 πρακτικό της γνωμοδότησε ότι ο φερόμενος ιδιοκτήτης για το χρονικό διάστημα από 1-12-2012 έως 30-11-2015 « *θα πρέπει να λάβει αποζημίωση ...το ποσό των 10.560,00 Ευρώ* » , λαμβάνοντας μόνο υπόψη της ότι η συνολική αξία του ακινήτου ανερχόταν στο ποσό των 31.010,53 Ευρώ, χωρίς όμως να λάβει υπόψη της το γεγονός ότι ο ανωτέρω είχε ήδη αποζημιωθεί για το διάστημα από το 1-12-2001 έως και 30-11-2012 με το ποσό των 31.223,00 Ευρώ δηλ. η αποζημίωση που αυτός έχει λάβει υπερέβαινε την αξία του ακινήτου και συνακόλουθα σύμφωνα με την ρητή πρόβλεψη της παρ. 7 του άρθρου 19 του ν. 3028/2002 ο ανωτέρω δεν δικαιούται αποζημίωσης, αλλά πρέπει υποχρεωτικά να κηρυχθεί απαλλοτριωτέο το ακίνητο αυτό.

10. Η ανωτέρω γνωμοδότηση-πρακτικό της Επιτροπής του άρθρου 19 παρ. 6 του ν.3028/2002 αποτελεί, κατά τη διάταξη αυτή, απλή γνώμη προς το αποφασίζον όργανο, το οποίο δεν δεσμεύεται από αυτήν, αλλά μπορεί να αποφασίζει, κατά νόμο, για την καταβολή ή μη της αποζημίωσης στον ενδιαφερόμενο (ΣτΕ 2646/2017 σκ.9), δυνάμενο πάντως να αναπέμψει την υπόθεση στο γνωμοδοτικό όργανο για νέα έρευνα (πρβλ. ΣτΕ 975/1966, 736/1997) με αιτιολογημένη πράξη του που αναφέρει και τις πλημμέλειες που παρατηρήθηκαν στην γνωμοδότηση (ΣτΕ 1140/1965 και Ε. Σπηλιωτόπουλος « Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου» εκδ.14^η σελ.146 σημ. 8)

11. Στην προκειμένη περίπτωση , η Διοίκηση, εξετάζοντας το αίτημα του θιγόμενου ιδιοκτήτη και κρίνοντας ότι είναι υποχρεωμένη , κατά τα ρητώς προβλεπόμενα στην ανωτέρω διάταξη της παρ.7 του άρθρου 19 του ν. 3028/2002, να κηρύξει άμεσα απαλλοτριωτέο το ακίνητό του, δεν έχει πλέον, τη δυνατότητα, κατά νόμο, καταβολής άλλης περαιτέρω αποζημίωσης λόγω στέρησης ή περιορισμού της χρήσης του ακινήτου αυτού μέχρι την συντέλεση της απαλλοτρίωσης (βλ. ανωτέρω αιτιολογική έκθεση του νόμου 3028/2002).

Απάντηση

12. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στα ερωτήματα που υποβλήθηκαν, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ως εξής :

α) δεν είναι δυνατή η καταβολή αποζημίωσης λόγω στέρησης ή περιορισμού χρήσης ακινήτου, όταν η συνολική αποζημίωση που έχει λάβει ή προβλέπεται να λάβει ο φερόμενος ιδιοκτήτης υπερβαίνει την αξία του ακινήτου, αλλά η Διοίκηση είναι υποχρεωμένη από τον νόμο (παρ.7 του άρθρου 19 του ν. 3028/2002) να κηρύξει άμεσα απαλλοτριωτέο το ακίνητο αυτό και β) μέχρι να συντελεστεί η απαλλοτρίωση του ακινήτου αυτού δεν είναι δυνατή - σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 19 παρ.6 του ν. 3028/2002 - η καταβολή περαιτέρω αποζημίωσης λόγω στέρησης ή περιορισμού της χρήσης του, στην περίπτωση κατά την οποία η συνολική αποζημίωση υπερβαίνει την αξία του ακινήτου .

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 15- 4 - 2019

Η Πρόεδρος

Ματαξιά Ανδροβιτσανέα
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Ευστράτιος Ηλιάδης
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.